



شیر



شیر به عنوان یکی از فرآورده های دامی با ارزش محسوب می شود که سرشار از پروتئین، کلسیم، فسفر و دارای ویتامین های A,B,C,D بوده و همچنین به علت داشتن چربی و قند لاکتوز تامین کننده انرژی بدن است.

تفاوت شیر خام و پاستوریزه

✓ شیر خام: مایعی است مترشعه از دوشش کامل و بهداشتی پستان دام که تحت هیچ شرایطی آب و یا ماده دیگری به آن اضافه و یا کسر نگردیده و هیچگونه عملیات سالم سازی حرارت بر روی آن صورت نگرفته باشد.

✓ شیر پاستوریزه: شیری است که با یکی از روش های معمول پاستوریزاسیون تهیه شده و کلیه میکروب های بیماری زای آن معدوم و تعداد میکروب های فاقد بیماری زای آن به حداقل رسیده و کمترین تغییرات در آن حاصل شده باشد.

ویژگی های شیر سالم

رنگ طبیعی شیر سفید صدفی یا خامه ای و گاهی متمایل به زرد کم رنگ بوده و هر گونه تغییر رنگ نشان دهنده غیر طبیعی بودن شیر می باشد.

طعم، بو و مزه طبیعی شیر مخصوص به خود بوده و باید عاری از هر گونه طعم، بو و مزه نامطبوع باشد.

توصیه های بهداشتی

از آنجا که انواع آلودگی شیر از طریق دام، محیط زیست و هر نقطه از زنجیره تولید، دوشش، جمع آوری، حمل و نقل و فرآوری تا هنگام مصرف ایجاد می شود عوامل زیر در افزایش کیفیت بهداشتی شیر بسیار موثر است:



- ۱- سلامت و بهداشت دام، خوراک و جایگاه آن تحت نظارت دامپزشکی
- ۲- استفاده از آب مناسب و بهداشتی جهت شستشو در روند شیردوشی
- ۳- وجود جایگاه مناسب جهت شیردوشی
- ۴- شستشو و خشک کردن پستان قبل از شیردوشی
- ۵- شستشوی مناسب دست، ماشین و تاسیسات شیردوشی
- ۶- جمع آوری، هم زدن و سرد نمودن سریع شیر پس از دوشش در مزارن استیل مناسب
- ۷- ارسال سریع شیر به مراکز جمع آوری شیر یا کارخانه با خودروهای تانکر دار دو جداره استیل
- ۸- مجهز بودن مراکز جمع آوری شیر به سیستم شستشو و ضد عفونی (CIP) تحت نظارت مسئول فنی
- ۹- مصرف شیر، پنیر، خامه، بستنی، سرشیر، کره و سایر فرآورده های لبنی به صورت پاستوریزه

بیماری های قابل انتقال از دام به انسان از طریق شیر

بیماری های مختلف ویروسی و باکتریایی مانند: سل، شاربن، تب مالت، تب کیو و ... و همچنین باقی مانده های آنتی بیوتیک ها و سموم قارچی موجود در علوفه و خوراک دام نیز قادرند از طریق شیر وارد بدن انسان شده و موجب ایجاد بیماری، مسمومیت و یا اختلالات و مشکلات متعدد گردند.

تهیه و تنظیم: اداره آموزش و ترویج
با همکاری اداره نظارت بر بهداشت عمومی
اداره کل دامپزشکی استان کرمان